

Sorozat a szexualitásról

Lekció: Mt.19.1-12
Textus: 1Kor.7.10-16

2001. okt. 28.
Gazdagrét

A házassági elválásról

Az előző versekben a házasságban megélt szexualitásról beszélt az apostol. Továbbra is a házasokhoz intézi szavait, mégpedig a házassági elválás kérdésében. Nagyon aktuális ez a téma korunkban. Nemcsak a válások magas száma miatt, hanem azért is, mert sokak előtt nem világos a római katolikus ill. a protestáns felekezetek álláspontja. Vannak, akik - tudván, hogy a római katolikus egyházban, Jézus fenti szavaira hivatkozva, szinte lehetetlen a válás - a protestáns felekezeteket szabadelvűbbnek, felvilágosultabbnak, rugalmasabbnak vélik. Nagy hiba lenne azonban, ha mi ezzel a rólunk kialakult képpel szeretnénk népszerűek lenni. A cél nem a sokaknak tetszetős rugalmasság, és egyfajta olcsó népszerűség bizonyos körökben, hanem Jézus Krisztus tanításának megértése és követése. Egy újabb ok, ami miatt a válásról szóló bibliai tanítás fontos kell hogy legyen számunkra, hogy nem kevés azoknak a száma, akik egy felbomlott házasság után jutnak hitre. Míg ez nagy örömet jelent, azt is be kell vallanunk, hogy sajnos az sem ritka, hogy mások meg keresztyénként válnak el. Kérjük Isten Szentlelkét, hogy tanítson bennünket e mással alig összehasonlítható, fájdalmas tapasztalatról.

I. A válás lehetetlensége: Isten eredeti szándéka

Pál apostol az Úr szavaira utalva mondja, hogy Jézus azt parancsolta, hogy az asszony ne váljon el a férjétől, a férfi pedig ne bocsássa el feleségét. Feltételezhetjük, hogy Pál ismerte az ő korában még csak szóbeli hagyományozás útján terjedő jézusi szavakat, amit az evangélisták később jegyeztek le.

A farizeusok megkérdezik Jézustól: *"Szabad-e az embernek bármilyen okból elbocsátania a feleségét?"* Kérdésük valós célja, hogy ezzel törbe csalják Jézust. Tudniillik - és ez fontos Jézus válasza megértéséhez is - egy mózesi törvényre hivatkozva abban a korban a legkisebb kifogás is elegendő volt ahhoz, hogy egy férfi megváljon feleségétől: *"Ha valaki feleségül vesz egy lányt, és férje lesz annak, de később nem találja kedvére valónak, mert valami ellenszenveset talál benne, akkor írjon válólevelet, adja azt az asszony kezébe, és úgy küldje el a házából."* (Deut.24.1) A farizeusok tudták, hogy a közvélemény megosztott abban a kérdésben, hogy hogyan értelmezendő a "nem kedvére való" kitétel. Egy szigorúbb rabbinikus irányzat szerint ezt csak a házasságtörés merítette ki, egy másik - és népszerűbbé vált - iskola azonban gyakorlatilag minden panaszra kiterjesztette ezt. Várható volt, hogy Jézus sem tud úgy "kijönni" ebből a kérdésből, hogy valakiket ne haragítson magára. Éppen ez a cél.

Jézus azonban válaszában kilép abból az áldilemmából, hogy mi adhat elégséges okot a válásra. A Teremtő eredeti szándékára mutat rá, miszerint Isten férfivá és nővé teremtette az embert, akik a házasságban egy testté lesznek. *"Amit tehát az Isten egybekötött, azt ember el ne válassza."* - fejezi be. Jézus ezzel a válás lehetetlen voltát, és így a farizeusok kérdésének hiábavalóságát mutatja meg. Isten eredeti terve és szándéka ma is áll minden házasságra nézve: ha ketten egy testté lettek, Isten csodálatos műve következtében, ember hogyan szüntethetné ezt meg? Mindenki, aki arról vitatkozik, hogy mi lehet elégséges ok a váláshoz, óriási távolságra van Isten gondolataitól.

Jézus mindezzel az eredetire, az ideálisra irányítja a tekintetünket. Akármilyen is legyen a tapasztalatunk, akármit is látunk magunk körül, nem téveszthetjük szem elől, hogy Jézus Krisztus a válást elfogadhatatlannak nyilvánítja. Ez alatt azt értem, hogy soha sem mondhatjuk, hogy a

házassági elválás Isten szerint való, akaratának megfelelő, semleges esemény. Erre utal Pál apostol a korintusiaknak írott levelében is.

II. A válás lehetősége: az ember kemény szíve

Miután Pál, Jézus parancsára utalva, arra hívja a gyülekezet tagjait, hogy ne váljanak el, mégis így folytatja: *"Ha azonban elválík..."*. Mi értelme van Jézus szigorú álláspontját idézni, ha utána mégis megengedő a válással kapcsolatban?

Erre a kérdésre szintén Jézus és a farizeusok párbeszédében találjuk a választ. Jézus a válást elutasító, egyértelmű szavaira a következő válasz születik: *"Akkor miért rendelte el Mózes, hogy aki elbocsátja a feleségét, adjon válólevelet neki?"* A farizeusok újra támadnak: Ki vagy te, Jézus, hogy Mózes, a törvényadó felé helyezed magadat? De Jézus válasza újból leleplezi őket, ill. mindannyiunkat: *"Mózes szívetek keménysége miatt engedte meg, hogy elbocsássátok feleségeketek, de ez kezdettől fogva nem így volt."* Miért lehetséges a válás? Az ember szívének keménysége miatt! Mózes azonban nem *rendelte* ezt, ahogy a farizeusok mondják, hanem *engedte*, ahogy Jézus fogalmaz. A farizeusok az ember bűnös útiból törvényt csináltak, a keményszívűséget kezdték el legalizálni. A válás normális eseménnyé kezdett lenni, és mindehhez Isten törvényét hívták segítségül. Ezt utasítja el Jézus, és ezzel szemben hívja fel a figyelmet az ember szívének keménységére. Ha egy házasság felbomlik, annak oka az ember kemény, hajthatatlan, bűnös szívében, természetében van. De ezt csak akkor fogja látni, elismerni, és csak akkor kezdhet el változni, ha látja Isten eredeti szándékát is. Ha elfogadja, hogy a házasság, két ember egy testté létele nem olyan dolog, amely bármikor, minden további következmény nélkül ismételhető egy másik személlyel. Ha valaki a házasság felbontását megengedhetőnek tartja, nem szembesül keményszívűségével, nem jut bűnbánatra, megtérésre, nem fog átfőrdődni.

Mind Jézus, mind Pál elismerik tehát, hogy létezik annyira elmérgesedett házastársi kapcsolat, amikor Isten minden eredeti szándékával ellentétben a házastársak elválnak. Ez azonban sohasem "jó" megoldás, legfeljebb a két rossz közül (együttmaradunk, elválunk) a kevésbé rossz.

Korintusban is felvetődhetett a kérdés a válást kiváltó okokkal kapcsolatban. Mit tegyen az, aki már házas volt, amikor Krisztus követőjévé lett, míg házastársa nem lett hívővé? Egyeseknek a megtérés nem könnyebbé, hanem nehezebbé tette az életét és a házasságát - nemcsak akkor, hanem ma is. Olyan feszültséget és terhet helyezhet ez egy házaspárra, amit korábban nem ismertek. Az újjászületéssel egyikük élete gyökeresen megváltozik, új értékek, új célok, új közösség jelenik meg körülötte. A nem hívő fél gyakran úgy éli meg, hogy bizonyos értelemben elveszti a párját. Valaki belépett kettőjük mellé, aki korábban nem volt jelen. Valakire jobban hallgat az, akihez korábban házastársa áll a legközelebb. Az ezzel együttjáró konfliktusok, a nem hívő házastárs általi meg nem értettség vagy féltékenység, az új élet feletti lelkesedés, a hívő testvérek szeretete, a Jézus iránti első szeretet lobogása - könnyen vezethet oda, hogy a hívő házastárs felteszi a kérdést: nem lenne jobb ebből a kötelékből kilépni? Nem lennének szabadabb az Úrban, ha a társam nem tartana folyamatosan vissza? Esetleg nem tiszteli, amit én tisztelek, kigúnyolja, ami nekem a legdrágábbá lett - nem kellene felbontani a házasságot? Nem lehetséges, hogy az ő nehezkessége, hitetlensége, ellenségessége az én hitemet is kikezdi, lelohasztja, semmissé teszi?

Pál mindezen kérdésekre nyomatékosan válaszolja, hogy a hívő fél ne keressen válást. Sőt, azt mondja, hogy - ellentétesen sokak gondolkodásával - a hitetlen házastárs meg van szentelve a hívő házastárs által. Nehéz megmondani, hogy ez a kifejezés mit jelent pontosan. Az nyilvánvaló, hogy a házasság egy test misztériuma azzal jár, hogy a hívő házastárson keresztül a nem hívő fél is speciális kapcsolatban van az Úrral. Ha valaki házasként lett Krisztus követője, úgy kell gondolkozzék, hogy az Úr munkálkodik a családjában, szavai és Isten szerint való élete által is. Ugyanez igaz a gyermekekre is, akik szintén részesülnek a hívő szülőn keresztül az Úr valamiféle áldásából. Bárcsak mindannyian, akik ebben a helyzetben vagyunk, erőt és reménységet merítenénk az apostol szavaiból, a házastársunkkal való konfliktusokra, meg nem értésre, csalódásokra nézve.

Lehet, hogy már hosszabb ideje várjuk megtérését, és látszólag nem történik semmi. Adjunk hálát az Úrnak azért, hogy akármilyen ellenséges is házastársunk, Isten maga mondja megszenteltnek Igéje által! Legyen ez számunkra útmutatás és bátorítás arra, hogy kitartsunk mellette, hacsak ő nem akar kilépni a házasságból!

III. A gyógyulás és bocsánat lehetősége: Jézus Krisztus kegyelme

Jézus Krisztus, valamint nyomában Pál, elismerik a válás lehetőségét, de csak az ember szívének keménysége miatt, ami semmiképpen sem jelenti azt, hogy Isten felkínálta volna ennek a lehetőségét.

Minden házasság, amely válással végződik, az ember bűne miatt bomlik fel. Ugyanakkor minden házasság felbomlása egy önálló, egyedi folyamat eredménye, amelyben más és más formát ölt a keményszívűség, és más és más mértékben felelősek a kapcsolat elmérgesedéséért a felek. Sőt, nemcsak a felek, hanem a szülők, a rokonok, a kollégák mind-mind érintettek lehetnek a válás kialakulásában. Ha konfliktusba kerülünk, mindannyian hajlamosak vagyunk arra, hogy csak a másik által ért sérelmeinket lássuk, miközben az általunk elkövetett vétkeket, mulasztásokat szem elől tévesztjük. Ez természetesen így van az elvált emberekkel is. Ritka az a helyzet, ahol az egyik fél százszázalékosan ártatlan, és így jogosan mutathat a másik bűneire. Mint ahogy olyan sincs, hogy valaki csak fájdalmat okozott a másiknak, de ő maga nem szerzett sebeket. A keményszívűség, amiről Jézus beszél, éppen azt jelenti, hogy miközben vétkezünk és fájdalmat okozunk, ugyanakkor a fájdalmak elszenvedőivé is válunk.

A válás az egyik legnagyobb veszteség, ami embert érhet. Senki sem léphet ki úgy egy kapcsolatból, hogy azonnal szabad hosszú évek emlékeitől, érzelmeitől, büntudattól vagy az elutasítottság érzésétől, gyűlöletől. Az elvált ember hirtelen magányossá lesz, gyakran korábbi barátait is elveszti. Anyagi nehézségei támadhatnak, lehet, hogy egyedül kell nevelnie gyerekeit, gyermekeit. Lelkileg-érzelmileg megrendülve kerül ki a házasságból. Sokaknak nehezebbre esik a magány testi/szexuális értelemben is. Isten előtt is lehet, hogy úgy éli meg a válást, mint ami kizárta őt az Istennel való kapcsolatból. Lelkiismeretfurdalás, büntudat gyötri. Ha Jézus elítélte a válást, ha a szív keménységével, a bűnnel köti össze, hol van remény a számára? Mi a keresztyén gyülekezet feladata iránta?

Sajnos gyakran a gyülekezet, a testvérek sem tudnak mit kezdeni vele. A keresztyén ideál, helyesen és biblikusan, a család. Ha ebben a közösségben a házasság és a család a legfontosabb értékek közé tartoznak, nem csoda, hogy az, aki éppen ezen a területen vall kudarcot, úgy érzi, hogy el kell bújdosnia. Sajnos gyakran a keresztyén párok is úgy tekintenek az elvált emberekre, mint akik már csak másodrangú gyülekezeti tagok lehetnek. Isten azonban nem így tekint rájuk.

A válás valóban a keményszívűség miatt történik meg. De ugyanígy a keményszívűségünk, az Istennek ellenálló akaratunk vezet a pénz imádásába, a rosszindulatú pleytkába, más dolgainak a kívánságába, hazugságokba, csalásokba, haragtartásba, stb. Vajon ezeknek nincs bocsánat? Vajon azoknak, akik a válás nagy megpróbáltatásán mennek keresztül, nincs helyreállító szó, gyógyulás és reménység? Vajon Jézus Krisztus nem ezzel céllal beszélgetett a samáriai asszonnyal, akinek korábban 5 férje volt? Vajon nem ez az asszony lett Samária első evangélistája?

"Az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet." (Lk.19.10) Mennyire elveszett valaki, aki egy házasságban, az Úrtól való legminősítettebb kapcsolatban élte át a bűnt, a sérelmet, a reményei szétfoszlását. Az a Jézus, aki azt tanítja, hogy *"amit tehát az Isten egybekötött, azt ember el ne válassza"*, egyszerre hív arra, hogy keményszívűségünket elismerve keressünk bocsánatot benne, aki értünk meghalt, valamint csalódásunkat, fájdalmunkat, magányunkat öntsük ki előtte, aki mindezeket végig kellett hogy élje a kereszten. MInt keresztyén gyülekezet pedig, aki Isten irgalmából él, figyeljünk azokra, akik elváltak. Imádságban, törődésben, szeretetben próbáljuk meg hordozni őket, hogy az Atya gyógyító szeretete rajtunk keresztül is kisugározzék az ő életükre. ÁMEN!